

Z. Tóth Csaba : „Tropikus” vagy „sziderikus”? – kérdések a zodiákusról

Az asztrológia, a szellemi értelemben kitágított csillagászat, csillagbölcesség alapkérdései között felmerülhet, hogy vajon nem valami másra vonatkozik-e, másból ered-e az, amit látni vélünk az embereknek, eseményeknek az egyes zodiákus-jegyekkel való kapcsolatában? Nem a „tropikus” megszokás miatt „látunk-e bele” dolgokat az egyébként, a földtengely ferdeségéből adódó „billegés” (precesszió) miatt „sziderikusan” már rég, kb. 1800 éve eltérő Föld-kozmosz-ember kapcsolatba? Avagy fordítva: nem a mai, túlzottan „fizikai”, anyagelvű felfogásunkat vetítjük-e rá „sziderikusan” a régi bölcességkincs maradványaira is? Meg kell vallani, hogy elég sok mindennel vagyunk így manapság, amikor olyannyira eloldódott, lezuhant az ember a valódi megismeréstől, a valóságtól, hogy még a gyakorlat is majdnem teljesen absztrakttá, mechanikussá, szokásszerűvé vált, s a lelki realitásokat, a jelen fejlődési állapotokat nem, vagy alig követi, s legtöbbször csak specializáltan, ki fej-emberként, ki érzés-, meg akarat-emberként. A vágyainkat, megszokott elképzeléseinket vetítjük rá a valóságra, melyet így nem látunk tisztán, se „odakint”, se „idebent”. Innen kell újra a valós megismerések felé lépnünk, világos, önálló, előítéletmentes tudattal, belső magatartással a teljes valóságot keresve, amely nem csak „fizikai”, hanem igazságból és szeretetből, szellemből és életből szövéődik.

Ami a tropikus-sziderikus vitát, vagy inkább megközelítési lehetőségeket illeti, a legutóbbi időmig magam is csak tudtam a precesszióról, a 2160 éves nagy kultúrkorszakokról, miközben a tropikus Swiss Ephemeriseket használtam, ha számításokat készítettem, inkább csak a magam öröme. Sokáig bizonytalan volt az is, hogy mennyire vagyunk még a Halak-korszakban, vagy már a Vízöntőben, és ebben az egyik nagy tekintély, Rudolf Steiner sem igazított el, mert ő nem annyira fizikailag, „sziderikusan” vagy „tropikusan” gondolkodott, hanem ezoterikusan. Olykor 1415-től, másutt a 19. századtól számította a Halak-korszakot, holott ma már tudjuk, hogy csillagászatilag a precessziós tavaszpont AD 220 körül ment át a Halakba, és innen számítjuk a Halak-korszakot (jelenleg 24 fok 53 percet kell levonni a tropikus adatokból, hogy megkapjuk a „reális” planéta-zodiákus helyzeti adatokat; a tavaszpont ma a Halak 5 fokánál jár; v.ö. Füg. II., Steiner a zodiákusról, R.S.W. Bobbette). Azután Steiner az Apokalypsissról szóló előadássorozatának 3. előadásában beszél pl. a Föld-fejlődés „Mars és Merkúr” szakaszáról, „sűrűsödési és illósodási” fázisáról, amit inkább „alkímiailag” érthetett, s a Föld-fejlődés „Nap-, Hold-”, stb. megtestesüléseiről szóló közlései sem egészen csillagászatilag, planetárisan értendők. Steiner azt is hozzáteszi itt, hogy régen, ezoterikusan a Merkurt tekintették hajnalcsillagnak, nem is a Vénuszt; tehát *az ezoterikus megismerés is átszínezheti, átírhatja a korrekt, fizikai megfigyeléseket* (ld. még Füg. I., ábrával)

Jómagam 2012. márc. 6-án találkoztam először Robert Powell írásaival az *astrogeographia*-oldalon, és örömmel láttam, hogy az antropológiával is úgy tűnik mélyebben foglalkozik, s azt is fölveti, hogy illene végre fölnézni az égre, hogy’ is állnak ott a dolgok ténylegesen, s bizony a zodiákust, a tavaszpont, planéták helyzetét „sziderikusan”, a valós állásoknak megfelelően kell tekintenünk. Jómagam Powellnek köszönhetem, hogy felhívta a figyelmem a sziderikus számításokra, és mindjárt bele is kalkuláltam az adott kutatásaimba, a *Jupiter-Szaturusz nagy konjunkciókkal*, ezek történelmi távlataival kapcsolatban. Először tropikusan, majd sziderikusan tekintettem át alaposan a Jupiter-Szaturusz konjunkciókat ez év jan.-febr., aztán márc.-ápr.-ban egy cikkemben, Jézus születésétől a harmadik évezred elejéig (*A Jupiter és a Szaturusz planéták uralmi együttállásai a magyar és a világtörténelemben*, táblázattal, függelékekkel, grafikonokkal). Ezt az írásom először két, számomra ismeretlen tropikus asztrológus inspirálta, Richard Nolle és Mark Lerner, akiknek szövegeit 2008 március elején töltöttem le, de csak mostanában, a pénzügyi világválság miatt vettem elő újra (1998-2004-es szövegek), mivel emlékeztem, hogy a válságot tropikusan „megjósolták” (a planéták fényzögei a zodiákusban elfoglalt helyzetüktől függetlenül azonosak mind a tropikus, mind a sziderikus számításokban). R. Nolle tropikus Jupiter-Szaturusz konjunkciós-táblázatot is közölt, amit azután átszámoltam sziderikusra, az ayanamsha (precessziós) értékeket levonva. Sajnos, *Powellnél nem találtam semmit a Jupiter-Szaturusz együttállásokról*, holott ezek döntő jelentőségűek, már ha csak azt nézem, hogy az angyali hierarchiák között a Jupiter-szellemek az „Uraságoknak”, a Szaturusz-szellemek pedig a „Trónoknak” felelnek meg, tehát magasan az angyalok, arkangyalok, arkhék/korszellemelek stb. felett állnak, azaz indítékaikat átadják „lefelé” (ld. Pál apostol megjegyzéseit, tanítványa, Dionysius Areopagites, valamint Scotus Eriugena, vagy Aquinói Tamás műveit az angyali rendekről, v.ö. GA 136/6, a planéták és a szellemi hierarchiák kapcsolatáról).

Az eredmények tropikusan és sziderikusan is meglepőek voltak, mondhatni tökéletes tropikus párhuzamok adódtak, és ugyancsak megdöbbentően érdekes összefüggések sziderikus értelemben, a hagyomány nagy képeivel, nevezetesen az *Apokalypsis könyvével* és egyéb dolgokkal is. Ugyanis a sziderikus Jupiter-Szaturusz együttállások 1842-2159 között, 1-2 kivétellel sorozatosan a Bak-Szűz-Bak jegyekben található, ami érdekes módon „rimel” a „napba öltözött asszony” (Szűz) és a „fenevadak” (Bak, Bika) alakjára (Apok. 12., 13.). Meg kell jegyezni, hogy Steiner szétbontja az úgy tűnik szabályos időrendben megadott leírásokat, és a „napba öltözött asszony” alakját, szimbólumát, mint apokaliptikus „pecsétet” a távoli jövőre vonatkoztatja (GA 101). Ezt követi az Apokalypsissben Szt. Mihály harca a sárkánnyal, amit Steiner a 19. század végére

helyez (innen számította a kb. 350 éves Szt. Mihály korszakot), majd ennek folytatásaként az Antikrisztus megjelenését (Apok. 13. feje.) a 20-21. századra teszi (3 x 666 = 1998 alapján; a Steiner által megadott apokaliptikus „pecsétek” nem egyeznek teljesen a János Jelenések könyvében leírtakkal, s nincs kifejtve, hogy miért; mindez felhívás a további kutatásra vagy akár pontosításra, amit maga Steiner is elképzelhetőnek tartott a saját kutatásaival kapcsolatban, hiszen ő maga is tisztában volt az új eredmények lehetőségével, ld. még szerzőtől *R. Steiner az „őszperzsa” korról, levél a Magyar Antropozófiái Társasághoz*; egyébként a sziderikus számítások szinte évre pontosan kijelölték Steiner fellépésének idejét is 1861-1921 között; ld. még a *Kaspar Hauser* esetet és lehetséges összefüggését az Apokalypsis „napba öltözött asszonyának” leírásával, ennek feltételezhető 19. századi időrendjével, v.ö. T. Boardman: *On the esoteric significance of Kaspar Hauser*). A sziderikus számítások érvényesek tehát, de a „tropikus” asztrológiát is igazzza teszi valamilyen összefüggés, amit úgy tűnik már (és még) nem értünk elég tisztán.

Miről is van itt szó? Az asztrológia és a szellemi világszemlélet rég elhanyagolt alapjairól, alapkérdéseiről, *hogyan kapcsolódunk a kozmoszhoz*, a naprendszerünkkel és a Földdel, nemcsak fizikai, hanem ún. *éteri, asztrális* értelemben, a magasabb, angyali hierarchiák hogyan vesznek részt, hogyan kapcsolódnak ehhez az egész csodálatos összefüggérendszerhez, körtáncokhoz, ami az Élet, a Nagy és Kis Valóság, mikro- és makrokozmosz együtt, fent és lent, kint és bent (ld. ábra a tanulmány végén, és a régi analógia-tan, mely mindennek meghatározta a lérendjét, szerves összetartozását, az ásványoktól, a növényeken, színeken, állatokon, emberi szerveken át a planétaszellemekig; az analógiás, szerves szemlélet megtalálható a homeopátiás gyógyításban). Arról van szó, amit ma már (még) nem vesz komolyan az emberiség: hogyan olvashatjuk le a csillagírásból az emberi élet, történelem menetét, múltját, jövőjét, hogyan ismerhetjük meg ezáltal önmagunkat, világunkat. Azt írtam a Jupiterrel és a Szaturnusszal kapcsolatban a sziderikus dolgok respektálása mellé, hogy a tropikus asztrológiának valószínűleg az adja az érvényességét, hogy *minden tavaszi napéjegyenlőség, tavaszpont, függetlenül a Nap valós, „sziderikus” helyzetétől, „Kos-jellegű”, minden őszi napéjegyenlőség „Mérleg-jellegű”* és így tovább, jegyenként, vagyis mintha *évszak*-jellegekről lenne szó a zodiákussal kapcsolatban, melyben keverednek más, szellemi-érzékeletti jelenségek, folyamatok. Mintha a Nap és a planéta a „jegyekben” nem mást jelentenének, mint az *asztralitás* (főként a naprendszerünk) és a Föld élő, *éteri* szférájának találkozásait, együvértartozását, *analógiás és közvetlen értelemben!* A földiségbe, testiségbe, lelkiségbe a teremtés által „belerejtett” éteriség és asztralitás szimpátia vagy antipátia erővel „válaszol” a kozmikus lezajló párhuzamos történésekre, változásokra – mintha ez lenne a csillagbölcesség alapja! A szellemtudományos világszemléletben nem is kap helyet a zodiákusnak az állócsillagokkal való összekapcsolása, csupán a precessziós kultúrkorszakok esetében, de nincs adatunk arról, hogy régen a precesszió alapján korszakoltak volna, nagy távlatokban (v.ö. az indiai yugák négy korszakát, melyek 432 millió évig tartanak, és Platón „nagy évét”, melynek ideje változó a forrásokban, 15 ezer, 36 ezer vagy 26 ezer év). A szellemi világszemléletben csupán a planétákat azonosítják az angyali hierarchiákkal, s a „legfölső” Szaturnusz-szféra (Trónok) után nem a „zodiákus-jegyek”, hanem a Kerubok és Szeráfok következnek, a Harmónia és a Szeretet szellemei, és a „Primum Mobile”, maga Isten (ld. függelék, ábra; v.ö. az Apokalypsis számszerű adatai: az Élet *Hétpecsétes* Könyve, Isten *hét* lelke, *hét* harsona, *hét* pohár, *négy* lelkes lény, *huszonnégy* vén, és angyalok tízezrei, de a híres 12-es nem szerepel önálló, isteni entitásként, kivéve, hogy a „napbaöltözött asszony” fején 12 csillagból lévő korona, illetve a mennyei városnak 12 kapuja van, ld. uo. 21,12-21).

Powell angol nyelvű írásaival való találkozásom után sziderikus anyagokat kerestem a neten, és találtam egy figyelemreméltóbb cikket, egy *Vic DiCara* nevű, magát az indiai asztrológia alapján állónak tekintő fiatal olasz kutatótól, aki a tropikus és sziderikus zodiákus kibékítéséről ír (*Reconciliation of the Tropical and Sidereal Zodiacs*, 2012). DiCara továbbgondolta a sejtéseim, és volt néhány alapvető felvetése: így pl. nagyonis megfontolandó, hogy *mit is tartottak a régiek „állatövi, zodiákus jegyeknek”?* Vajon nem arról van-e szó, hogy amit zodiákusnak nevezünk (Kos, Bika, Ikrek stb.), az lényegében a *Nap-út*, a Nap-Föld viszony régi, tisztánlátó észlelése, *asztrális-éteri imaginációja* volt (mint ezt már korábban is feltételeztük, bár ezeket a zodiákus csillagképeire vonatkoztattuk), *egy metamorfózis-folyamat állomásainak szimbolikus kifejeződése?* És ebben a folyamatban az állócsillagok nem csupán egy „mértékegység”-szerepet játszanak-e, annál is inkább, mivel ezek az állócsillagok egymástól is sok száz- és ezermilliárd km-re, fényévekre lévő csillagokból állnak, melyek *csak a Földről nézve látszanak* egységes csillagképeknek? (hasonló a helyzet a planéták „együttállásaival”, bár itt közvetlenebbnek mondható a rejtett analógia-hatás). Nem arról van-e szó, hogy voltaképpen az egész „körtáncnak”, planetáris színháznak *csak* ebben a Nap-Föld, ill. naprendszer (= tropikus, ekliptikus) viszonylatban van jelentősége? És nem arról van-e szó, hogy a földi megtestesülése felé közeledő emberi lélek ebbe a viszonyrendszerbe *öltözik bele*, ebbe az asztrális-éteri ruhába, jelmezbe, és a naprendszerünkön kívüli csillagoknak legfeljebb tér-idő jelző, „vonalzó”, „díszlet” funkciójuk van? Vagyis a sziderikus állócsillagokhoz, „zodiákushoz” mérhetjük ugyan a planéták mozgását, az *időt és teret*, és így is értelmezhető a kozmikus „nyelv”, de a földi élet számára nem lényegesebb és közvetlenebbül ható-e a „tropikus” viszonylat? Avagy egy időbeli-érzékeletti „egymásutánról”, *egymásba helyezetségről* is beszélünk kell (mint az orosz „matryoska babáknál”), miként a *földön*, a születés és halál között az emberben együtt létezik éteri és asztrális, lelki és szellemi valóság?

Mit jelent tehát a „Nap a Kosban van” kifejezés? Nem azt jelenti-e, hogy a Nap (vagy egy planéta) a „Kos-folyamatban” van, amely az *erről* elnevezett állócsillag-csoportosulás *előtt* zajlik, és nem fordítva? A zodiákus 12 jegye közül csak kettő ábrázol emberalakot, az Ikrek és a Szűz, egyikük félembert, a Nyilas, és egy tárgyat, a Mérleg, a többi nyolc mind állatalak, ami az asztrális-isteni világ és a földi állatvilág bensőséges kapcsolatát fejezi ki (ld. pl. az egyiptomi állatfejű istenségeket). Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy a precesszió következtében többször is nagy éghajlatváltozások zajlottak a Föld történetében, pl. 7000 éve a Szahara még virágzó hely volt, gazdag növény- és állatvilággal, hatalmas tavakkal, de mintegy 200 éven belül elsivatagosodott. A tavaszpont kb. 1800 éve „téli” jegyekbe megy át, ma a Halakban van, aztán hamarosan átmege a Vízöntőbe, de ez nem azt jelenti, hogy a csillagok miatt változik a tavasz, nyár, ősz, tél ideje, „folyamata”. A népi csillagneveink is arra mutatnak, hogy a csillagok nagy részét, ősi pásztornéphez illően a földi, természeti körülményekről, évszakokról nevezték el, és nem fordítva (ld. Schalk Gyula: Az ősmagyarok csillagos ege, 1973, csillagásztörténet.csillagaszat.hu, vagy Wigand Ede: Öreg csillagok; a népmesékben található mélyebb, ősmítológikus elemeket). Figyelemreméltó, sőt perdöntő lehet, hogy Babilonban a „zodiákusra” eredetileg a mezőgazdasággal kapcsolatos jelképeket használták: Mező, Eke, Bika, Napszámos, és csak a termékenységistennő, Anunitum jelent meg isteni lényként, a mai Északi Halakkal azonosíthatóan (ld. J. H. Rogers: The origins of the ancient constellations, I., The Mesopotamian traditions, Journal of British Astronomical Association, 108, 1, 1998, fig. 7., az i.e. 2800 körüli babiloni csillagképek; Babilonban egyébként az égboltot három szférára osztották, az istenek felső/északi, középső/egyenlítői, és alsó/déli „útjára”, s a mai zodiákus elődei egyaránt kerültek a három szféra valamelyikébe). Steiner egy ízben a zodiákus Halak-Szűz-Ikrek-Nyilas jegyeit „reggeli, déli, esti, éjféle *folyamatoknak*” is nevezte (ld. Füg. III. Kiegészítések), ill. a zodiákust a 12 érzékkel hozza kapcsolatba (GA 170).

DiCara megjegyzi, és ez már sokaknak feltűnt, hogy a zodiákus „jegyek” az égbolton legtöbbször *nem is hasonlítanak* állatvagy egyéb alakokra, nem származhatnak a csillagok fénypontjainak összekötögetéséből, és a kiterjedésük sem egyformán 30 fok, hanem egymásba nyúlnak, sokkal kisebbek, vagy az ekliptikától északra és délre is kiterjednek, ill. nem is 12, hanem több jegyet kellene belevenni a zodiákus-rendszerbe, több csillagkép is érintkezik a Nap és a planéták útjával (erre vannak már modern példák is, ld. Stephen Schmidt, Walter Berg 13-as és 14-es zodiákusát). Tehát az a matematikai „egzaktág”, precizitás, amit sziderikusan megkövetelünk az asztrológiában, épp a kozmikus valóságban, az égbolton nem létezik. DiCara rámutatott arra, hogy sok mindent *sziderikusan is* önkéntelenül tropikus alapon, nap-föld vonatkozásban kezelünk, ill. fordítva, pl. az indiai naksatra-rendszer, a holdállomások teljesen sziderikusak, nem a nappályához mérik őket, hanem a hold-zodiákus viszonyhoz, míg más esetekben kifejezetten tropikus elemeket találunk az indiai asztrológiában (mely egyébként azonos állatövi jegyeket használ, mint a nyugati, míg pl. a kínai zodiákus elnevezései köztudomásúlag teljesen eltérnek a nyugatitól; Babilonban luniszoláris, 17 vagy 18 jegyű zodiákust használtak, de ez viszonylag későn, i.e. 600 körül alakult ki, részben korábbi alapokon). A régiek *az ekliptikától távol eső állócsillagokat is* elnevezték, megszemélyesítették, tulajdonságokkal ruházták fel, mint pl. Orion, Kocsihajtó, Nagy Medve, Lant, stb., tehát azokat is, amelyek nincsenek kapcsolatban a Nap útjával, de ezek is részben szellemi látásból fakadtak, *innen, a földről nézve*. Érdekes etekintetben, hogy pl. a görög mítoszok *előbb* elbeszélnek egy történetet, tehát előbb van a látás, majd *azután* helyeződnek a csillagok közé az egyes szereplők, isteni, félisteni alakok, mint pl. Andromeda, Heraklész, Orion stb. mítoszaiban, bár ez lehet, hogy csak utólagos, mesei fordulat: „nézzetek csak föl az égre, ma is ott láthatók a szereplők”. Sajnos vajmi keveset tudunk arról, hogy *miért* épp az illető nevekkkel, tulajdonságokkal jelölték az állócsillagokat; egy részük elnevezésébe biztosan belejátszottak földi („tropikus”) vagy tengeri navigációs szempontok is az évezredek során. DiCara végkövetkeztetése az, hogy *a tropikus és a sziderikus megközelítések egyetlen valóság két oldalát jelentik*, és meg kell még érteni, hogy ezek hogyan kapcsolódnak egymáshoz, meg kell találni a közös alapjukat, ami történeti kutatásokat is igényel, hogyan gondolkodtak, számoltak ténylegesen a mezopotámiaiak, indiaiak, perzsák, görögök, hogyan vették át egymás számításait és alakították a saját fejlődési szintjük és az aktuális kozmikus helyzet szerint (ld. még a kétféle számításról, a babiloni, egyiptomi, indiai, görög asztrológiáról a neten: Mul.Apin, Dendera zodiac, Tropical and Sidereal Zodiacs, stb.; Egyiptomban pl. mindig újratájtolták, újraépítették a templomokat az adott csillaghelyzetnek megfelelően, és Babilonban is követték a változásokat).

Számunkra, emberi lények számára *minden az emberi lélek fölől* nyer értelmet, bár ez nem azt jelenti, hogy atavisztikus módon csak szubjektíve láthatjuk a dolgokat, kényünk-kedvünk szerint, hanem azt, hogy a lelki-szellemi világnak megfelelő megismerés, a *közvetlen élmény* kihagyhatatlan minden megismerési folyamatból, saját magunkat nem zárhatjuk ki a megismerésünkből. A régi felfogás is ezért volt „geocentrikus”, emberközpontú, amellett, hogy pl. a perzsa származású indiai Varahamihira már az AD 6. században leírta a *Pañcasiddhantika*-ban: „*A föld kerek labdája, mely öt elemből áll, az űrben a csillagok szférája között van, mint egy darab vas, felfüggesztve a mágnesek között*”, tehát tisztában volt a tömegvonzás jelenségével, amit aztán a nyugat újra felfedezett, és azt hitte, hogy ő ismerte meg először, a régiek pedig mind „ostoba geocentrikusok” voltak. Tény, hogy bár a Napot rangja, fénye, életadó ereje nyomán mindig középponti, „főisteni” jelentőségűnek tartották, sokáig nem tudták, hogy a Föld kering a Nap körül és nem fordítva; talán a sziderikus asztrológusok is ugyanúgy tévednek bizonyos fokig, mint a régi geocentrikusok, amikor a zodiákust kizárólag az állócsillagokhoz akarják kapcsolni, holott itt *az éteri-asztrális életfolyamatok képeiről van szó* a Föld körzetében, közvetlen analógiák, erők, sőt

erőtartományok hatásából fakadóan. A Kos, Bika stb. nem csupán egy fizikai, csillagászati jelentést hordoz, hanem egész jelentésbokrót, analógia-hálózatot, aminek középpontjában az életjelenségek állnak, nem távoli, hidegfényű csillagok. Az állócsillagok egyoldalú fizikai, „sziderikus” kutatása révén a szellemi felé törekvő megismerési folyamat megakadhat, ahogyan megakadt, megfeneklett, elidegenült az embertől már az úrfizika is. Nem árt felnézni az égre, a csillagászati távcsőbe, de ezt össze kell kapcsolni mindenekelőtt egy filozófiailag, ismeretelméletileg megalapozott felfogással, amire a fenti kérdésseltevésekkel utalni próbáltam.

Kialakulhat tehát bennünk, hogy az asztrológiában nem lehetünk kategorikusan „sziderikusok” vagy „tropikusok”, hanem *számolnunk kell mindkét megközelítéssel*, összevetve a kettőt, hogy egy magasabb-mélyebb megismerésben, a valóságos csillagmegfigyelésekkel együtt, *élő imaginációkká* oldjuk a megismeréseinket. Ez teremthet szerves rendet a rendkívül összetett, sokoldalú problémák között, melyekről nem elég csak spekulálni (az asztrológiában számos körülményt kell *egyszerre* látni, mérlegelni, ahogy persze mindenütt). Ezek az imaginációk, ha jól figyelünk, „felelnek” a kérdéseinkre, hitelesítik vagy elutasítják a következtetéseinket. Az antropozófiai megismerés, a figyelmünk, világos gondolkodásunk megerősítése, elmélyítése korszerű módon segítségünkre lehet (ld. Steiner a koncentrációról, ztothcsaba.hu, Asztalfiók, és szerző morálfilozófiai összefoglalása). Még sok kutatnivaló, megismernivaló, kérdeznivaló van, minden nemzedék újra felteszi a lényeges kérdéseket, és örvendetes, hogy mindig továbbléphetünk, s mindig vannak, akik a maguk szellemi kincseiből új impulzusokat, sokoldalú lendületet adhatnak ezekhez a kutatásokhoz, mint amilyen Robert Powell és mások inspiráló hozzájárulása is.

Függelék I.

1. Rudolf Steiner: Előadások a János Apokalypsisről, Nürnberg, 1908. jún. 17-30., GA 104 (részlet a 3. előadásból, az egyiptomi-káldeus kor és a csillagismeret összefüggéseiről)

„A harmadik Atlantisz utáni kultúrkorszakban, az egyiptomi-káldeus korban, az ember még közelebb került a külső, érzékleti valósághoz: ez már nem egyszerűen ellenséges hatalom számára, melyet le kell győznie. Az ősi indiai ember felnézett a csillagokra, és magában így szólt: ‘mindaz, ami ott fenn van, mindaz, amit külső tekintettel látok, csupán látszat, tévedés, máyá.’ A káldeus papok tanulmányozták a csillagok pályáját és helyzetét, majd így szóltak: ‘Amikor megállapítjuk a csillagok helyzetét, és figyelemmel követjük pályájukat, egy nagy írást látunk, amiből kiolvashatjuk az isteni-szellemi lények akaratát. Mert abból ismerjük fel, mit akarnak az istenek, amit már megcselekedtek.’ A harmadik kultúrkorszak embere számára már nem máyá volt a fizikai-érzékleti világ, hanem írás: ahogy az emberi írás az emberi akarat kifejeződése, úgy ami a csillagos égen látható, ami a természet erőiben megfigyelhető: mind-mind isteni írás. És az ember szeretettel közeledett a természethez, hogy földerítse titkait. Így jött létre az a bámulatos csillagismeret, amelyhez foghatót nem ismer a mai ember. Mert amit ma asztrológiának neveznek, a dolgok félreértésén alapul. A csillagírás mélyeséges bölcsessége nyilatkozott meg a régi káldeus papok asztrológiájában, azoknak a jelenségeknek a titka, amelyeket az ember a két szemével láthatott. Mert a jelenséget a belső, a szellemmel teli valóság megnyilatkozásának tekintették.

És mi volt a föld az egyiptomi ember számára? Itt csak a geometria feltárására kell utalnunk, hiszen az ember a tér törvényei, a geometria szabályai szerint osztotta fel a földet. Tehát ismerte már a máyá törvényeit. Legelőször az ősi indiai kultúrkorszakban kezdtek felszántani a földet, de a földnek a tér törvényei szerinti felosztása az egyiptomi-babiloni kultúrkorszakban kezdődött el. Törvényeket kutatott fel az ember, de még egyebet is cselekedett. Ugyanis ezt mondta magában: ‘Nem szükségtelenül hagytak hátra írást az istenek a csillagokban, nem szükségtelenül tudatják akaratukat a természeti törvényekben. Ha az ember azt akarja, hogy a két keze munkája üdvösséget hozzon, akkor mindazt, amit a földön létrehoz, annak képére kell megformálnia, amit a csillagokban olvas.’ Ó, ha mind bepillantánk az egyiptomi beavatottak műhelyébe! Másféle munka volt az, mint amit ma végeznek a tudomány területein. Akkor a beavatottak voltak a tudósok. Ők tanulmányozták a csillagok útját, ők kutatták ki a csillagok pályájának és helyzetének törvényszerűségeit, továbbá azt is, hogy a csillaghelyzetek milyen törvények szerint hatnak a földön végbemenő dolgokra. Azt mondták: ha ilyen vagy olyan konstelláció van az égen, akkor itt lenn az államéletben ennek vagy annak kell történnie, és ha egy másféle konstelláció alakul ki, akkor itt lenn is másféleképpen kell megtörténnie. Egy évszázad múltán ilyen meg olyan konstellációk lesznek, mondták, ennek megfelelően majd erre meg arra a cselekedetre lesz szükség. És már évezredekkel előre meghatározták, mi lesz a teendő. Így keletkeztek az úgynevezett szibillai könyvek is. Ami bennük olvasható, az nem örültség; gondos megfigyelések után a beavatottak évezredekkel előre leírták, hogy miknek kell végbemenniük, és az utódaik tudták: mindezt be kell tartaniuk. Semmit nem cselekedtek, ami ezekben a könyvekben ne lett volna leírva évezredekkel előre, a csillagok futása szerint. Azt is mondhatjuk: mindebben az a lényeges, hogy kialakult valamilyen törvény. Régen nem úgy határoztak, mint mi: szótöbbség

alapján, hanem előhozták a szent könyveket, és elolvasták, minek kell itt, a földön megtörténnie, hogy a föld a tükre legyen annak, ami a csillagokban van megírva. Ami tehát a könyvekben állt, végrehajtották. Az egyiptomi pap meg volt győződve, amikor a könyveit írta: utódja majd elvégezteti, amit leír. A harmadik kultúrkorszak embere mélységesen hitt a törvények szükségességében.(...)

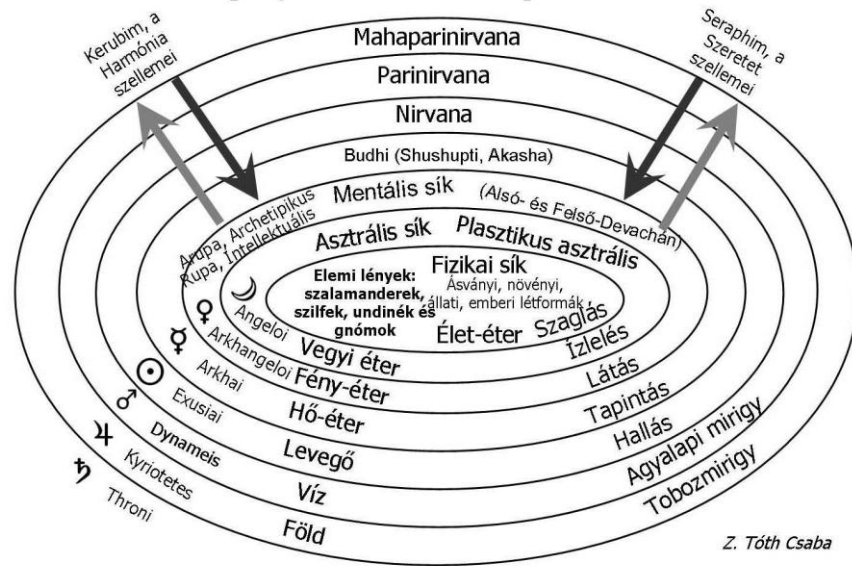
‘Aki győz, és mindvégig megtartja az én cselekedeteimet... annak adom a hajnalcsillagot.’ Mit jelent itt a hajnalcsillag? Tudjuk, hogy a Föld áthalad a Szaturnusz-, a Nap-, a Hold-, a Föld-, a Jupiter-, a Vénusz- és a Vulkán-fejlődésen. Ezt így szoktuk mondani, és ez így is van rendjén. De már rámutattam, hogy a földfejlődés Mars-időszakra, és Merkúr-időszakra tagolódik, mert a Föld titokzatos módon összefügg a másik kettővel, mégpedig a földállapot első felében a Marssal, a második felében pedig a Merkurral. Ezért a negyedik fejlődési állapotot a ‘Föld’ helyett a ‘Mars’ és a ‘Merkur’ is jelölheti. A Föld tehát áthalad a Szaturnuszon, a Napon és így tovább. A földfejlődés második felének az uralkodó csillagzata, vezérlőereje: a Merkúr. A Merkúr jelképezi az irányadó erőt, amely fölfelé mutat: az embernek erre kell elindulnia. Ezzel odáig jutottunk, hogy el kell mondanunk egy kis titkot, amit tulajdonképpen csak ebben a körben szabad megtennünk. Az okkultizmus úgy védekezik azokkal szemben, akik csak visszaélnének a szellemtudománnyal, illetve úgy védekezett azokkal szemben, akik régen visszaéltek volna vele, hogy a dolgokat, tényeket mintegy álarccal fedte. Az ember nem fejezte ki magát közvetlenül, hanem olyan nyelvet használt, amely elleplezte a közlés valóságos tartalmát. A középkori ezoterika sem nyúlhatott máshoz, csak durva eszközökhöz. A Merkurt Vénusznak nevezte, és a Vénuszt Merkurnak. Az igazat megvallva, ha az ezoterika nyelvén szeretnénk beszélni, egy nyelven az Apokalypsis írójával, akkor a Merkurt kellene hajnalcsillagnak neveznünk. ‘Neked, az énednek, irányt mutattam fölfelé, a hajnalcsillag, a Merkúr felé.’ A tényanyaghoz valóban hűséges középkori könyvek egy bizonyos része a bolygórendszerünk külső tagjait így sorolja fel: Szaturnusz, Jupiter, Mars, majd Föld, de ezután nem Vénusz és Merkúr következik, ahogy jelenleg felsorolják, hanem fordítva: Merkúr és Vénusz. Tehát eszerint kell értenünk a szavakat: ‘...adom annak a hajnalcsillagot.’”

2. Rudolf Steiner: Kozmogónia, előadás, 1906. jún. 16, Párizs (GA 104a angol kiadásának függeléke, részlet)

„Összehasonlítva a mai lelki-szellemi felépítésünket például a káldeusokéval, könnyen láthatjuk, hogy mit kaptunk és mit veszítettünk el az idők során. Amikor a káldeus mágusok az égboltot kutatták – ami nekünk ma nem több, mint egy asztrofizikai probléma –, teljesen más elképzelésük, teljesen más érzésük, mondhatni, teljesen más élményük volt, mint nekünk. Ahol a mai csillagász csupán lélektelen fizikát lát, az ősi papok az égi harmónia mélységeiben eleven, isteni lényiségeket észleltek. Amikor megfigyelték a Merkurt, Vénuszt, a Holdat vagy a Napot, nem csupán a fényét látták ezeknek az égitesteknek, hanem észlelték a planéta-szellemek élő lényét, melyek a planétákhoz tartoznak, és érezték a saját lelkükben a kapcsolatot az égbolt e nagy lényiségeivel. Érezték az égitestek befolyását, amely vonzotta vagy taszította őket, érezték az áramló, hullámzó isteni akarat csodálatos összhangját; és a kozmikus szimfónia úgy hangzott fel a mágusok között, mint az emberi mikrokozmosz harmonikus visszhangja. Ílymódon a szférák zenéje valóság volt, ami az emberi lelkeket egyesítette az éggel.

A mai kutatók előtérbe helyezik a fizikai világot, az anyag megismerését. Jól tudjuk, hogy a szellemtudománynak alá kellett szállnia a fizikai síkra. Az anyagba való alászállás szükséges volt az Ötödik kultúrkorszak embere számára, hogy betöltsék küldetését. Az asztrális és szellemi megismerésnek homályba kellett borulnia, hogy az emberi intellektus kifejlődjön az érzéki világ területén, a fizikai világ részletekbe menő, matematikai megfigyelése révén. Most azonban a természettudományhoz hozzá kell kapcsolnunk a szellemtudományt, újra foglalkoznunk kell az asztrális sík megismerésével a tisztánlátás, érzékfeletti tapasztalás segítségével.”

A szellemi és kozmikus-földi világ létsíkjai, lényei, elemei és kapcsolatuk

Z. Tóth Csaba

(vázlat, v.ö. R. Steiner, GA 93a, 27, 31. előa., és GA 145, 152)

Függelék II.

R. S. W. Bobbette (1997)

Rudolf Steiner közlései a zodiákusról

Sokat írtak és beszéltek már a zodiákus-jegyekről, és ezeket mindig összekapcsolják a csillagokkal, melyek előtt a nap áthalad éves körútján. A különböző zodiákus-jegyek értelmezése meglehetősen zűrzavart okoz a téma tárgyalásában.

Rudolf Steiner igazán megdöbbentő beszámolókat adott a csillagok által jelzett teremtő, szellemi lények e körének múlt-, jelen- és jövőbeli jelentőségéről, azonban jómagam nem találtam a műveiben a zodiákussal való következetes összekapcsolásukat, bármennyire is kerestem. Másrészt számos tény, melyekről beszámolt, lehetővé teszi a zodiákus-jegyek meghatározását úgy, ahogyan ő beszélt róluk. Az alábbiakban szeretném bemutatni e tények legjellemzőbbjeit, időrendi sorrendben.

Az első utalást a zodiákusra egy 1905. szept. 26-i előadásban találtam, amikor Steiner közölte, hogy a 12 tudatszint kapcsolatban van a zodiákus 12 jegyével; majd okt. 3-án, amikor közvetlen utalást tett a a kultúrkorszakok és a tavaszi napéjegyenlőség precessziója közötti kapcsolatra, ahogy 1918. jan. 8-án is (ld. alább); és 1905. okt. 8-án, amikor arról beszélt, hogy a tavaszi napéjegyenlőség a Kos (Aries) csillagképébe lépett i.e. 800 körül, majd a Halakba (Pisces) AD 1800 körül, és egy kultúrkorszak periódusát 2600 évben határozta meg (angolul Foundations of Esotericism, GA 93a).

1906 júniustól kezdve Steiner pontosította az egyes zodiákus-periódusok értékeit 2160 évre, és említette az egymást követő korszakokat, az i.e. 800-ban kezdődő Kost, és előtte a Bikát (Taurus), az Ikreket (Gemini), és a Rák (Cancer) korszakot (An Esoteric Cosmology, GA 94). Aug. 25-én, megismételte az Ikrekre, Bikára és Kosra vonatkozó korszak-adatokat (At the Gates of Spiritual Science, GA 95).

A 12 zodiákus-jegy időmérő szerepét először 1907. ápr. 22-én említette: „*A lemuriai kor előtt a nap, a hold és a föld még egyetlen égitest volt, és a zodiákuson keresztül haladt. Az idő e mozgás alapján volt mérhető. Ezért a tizenkét zodiákus-jegyét úgy lehet jellemezni, mint egy égi órát... Egy planéta átváltozik a pralaya, vagy kozmikus éjszaka, és a manvantara, egy kozmikus nappal között, épp úgy, ahogy mi is átmenyünk a nappalon és éjszakán. A planéta átmeny a zodiákuson a pralaya és manvantara folyamán; ezért a zodiákus 12 jegyét kétszer kell számolni, épp úgy, ahogy mi is kétszer tizenkét órával számolunk a 24 órában. Az órák szimbolizálják a zodiákus-jegyeket.*” (Reading the Pictures of the Apocalypse, GA 104a; ld. még a „24 vén” alakja a Jelenések könyvében; a „pralaya” ügyszólván a földfejlődés nem-fizikai, magasabb szellemi „mag”-állapota).

1908. szept. 10-én Steiner a Kos-jegybe való átlépés időpontját kb. i.e. 747-re pontosította (Egyptian Myths and Mysteries, GA 106). Ez az adat azután szokásossá válik nála. 1909. ápr. 15-én a Bika-korszak kezdetét kb. i.e. 3000-ben adta meg, a Kos-korszakot pedig kb. i.e. 800-ban.

Dr. Steiner ritkán hozott kapcsolatba egyes csillagokat a zodiákus-jegyekkel. A néhány utalás egyikét egy 1910. dec. 18-i előadásában találtam: „*Vegyük például a hét szent Rishit. A Nap-misztériumba való beavatás szimbóluma a Nap a Bikában jelképe. Amikor a Nap a Bika jegyében áll, az égen lévő látvány a Rishik meghatározott beavatásának misztériumát jeleníti meg. Ez a beavatás a hét személyiségen keresztül gyakorol hatást, akik a hét szent Rishivel voltak azonosak. Ezt fejezi ki az a tény is, hogy a Plejádok, a hét csillagból álló csoport (Fiastyúk a Bikában) az égbolt ugyanazon térségében ragyog fel. És ez az a térség, ahol az egész naprendszer belépett az univerzumba, melyhez tartozunk.*” (Background to the Gospel of St. Mark, GA 124).

1915. jan. 19-án Steiner kifejezetten azt állította, hogy „*az az időtartam, mely a napnak szükséges ahhoz, hogy egyik zodiákus csillagképtől a másikig haladjon, kb. 2160 év, és ez jelentőségteljes dolog.*” (The Destinies of Individuals and Nations, GA 157).

Steiner 1916. szept. 17-én előadta, hogy az Atlantisz utáni negyedik kor kb. i.e. 747-ben kezdődött, és kb. AD 1413-ban ért véget, és hogy az ötödik kor Atlantisz után újabb 2160 évig tart AD 1413 után. Ezt megerősíteni látszott 1917. jan. 15-én: „*A kultusz és hierarchia egyházi eleme, amely az ősi Róma átkerülését jelenti a római katolicizmusba, mely beáradt Európába, az impulzusok egyikét jelenti, melyek visszahúzó impulzusokként folytatják tevékenységüket az egész, Atlantisz utáni ötödik periódusban, de különösen ennek első harmadában. Hozzátehetem, hogy önök utána járhatnak, meddig tart ez. Önök tudják, hogy egy ilyen periódus kb. 2160 évig tart. Ennek egyharmada 720 év. Így 1415-től kezdve az ötödik periódus [első harmada] 2135-ig fog tartani.*” (The Karma of Untruthfulness, II., GA 174).

Ugyanez év jan. 28-án kifejtette: „*Önök tudják, hogy a nap helyzete az ekliptikán a tavaszi napéjgyenlőségkor mindig előrehalad a zodiákuson keresztül. Tudják, hogy ezt a pontot azóta, amióta csak az emberiség gondolkodni kezdett, a napnak a zodiákusban elfoglalt helyzete szerint jelölték. Így a Golgotai Misztérium előtti kb. 8. századtól a Golgotai Misztérium utáni kb. 15. századig a nap a tavaszi napéjgyenlőségkor a Kos jegyében kelt, noha nem mindig ugyanazon a ponton. Ezidő alatt a nap áthaladt a Kos jegyén. Azután a tavaszi napéjgyenlőségi nap már a Halak jegyében kelt fel.*” (The Karma of Untruthfulness, I., GA 173).

Steiner ismét utalt a tavaszi napéjgyenlőségre 1917. febr. 13-án: „*Tudjuk, hogy jelenleg a nap a Halakban kél. A 15. századig a Kosban kelt...*” (Cosmic and Human Metamorphosis, GA 175).

1917. márc. 13-án Steiner szavai fényt vetnek arra, hogy ő a csillagképekre nem úgy hivatkozott, mint „pontok összekötésére”, ahogy általában a zodiákust tekintik. Az ősi emberről szólva, aki még egy atavisztikus tisztánlátással rendelkezett, Steiner ezt mondta: „*[az ember] valójában nem a fizikai csillagokat látta a külső tekintetével, hanem a fizikai csillagok szellemi részét a szellemi látásával. Ma már nem arra tekintünk, ami az ősi csillagbölcseességgel volt kapcsolatban azáltal, hogy a régiek felnéztek a csillagokra és mindenféle gyönyörű szimbólumokat és képeket hoztak létre.*” (Cosmic and Human Metamorphosis, GA 175).

1917. szept. 18-án a Görög-Latin korszak időtartamát i.e. 747-től AD 1413-ig adta meg.

1918. jan. 5-én Steiner azt mondta az Osiris-mítosz beavatottairól, hogy „*sámukra a régi élet az imaginációban eloszlott, amikor a nap ősszel a Skorpió 17. fokán állt, s vele szemben a telihold a Bikában, vagy Plejádokban kelt.*” (Ancient Myths, GA 180).

Az Atlantisz utáni kultúrkorszakok és a precessziós napéjgyenlőségek közötti megfelelésről részletesen beszélt 1918. jan. 8-án. Az Ósindiai kort a precessziós Rákkal azonosította, majd „*azután a nap belépett az Ikrekbe a tavaszi napéjgyenlőségkor. És amíg a tavaszi napéjgyenlőségi pont az Ikrekben volt, addig tartott az Atlantisz utáni második kor, az Ósperzsa kor... Azután jött a harmadik, amikor a nap a tavaszi napéjgyenlőség idején belépett a Bikába...Majd jött a Görög-Latin kultúrkorszak, az Atlantisz utáni negyedik kor. A nap belépett a Kosba a tavaszi napéjgyenlőség idején... De gondoljanak a nagy fejlődésre, ami azután a 15. századdal kezdődött, amikor a Kos-kultúrát felváltotta a Halak kultúrája. Ami*

a Halak erőt jelent a makrokozmoszban, azok az erők az emberben a lábakkal vannak kapcsolatban. Van egy átmenet a fejtől a lábakig; az átalakulás egy óriási dolog.” (Ancient Myths, GA 180).

Steiner 1918. jan. 11-én arról beszélt, hogy „a 2160 éves periódusok alatt, melyek a nagy atlantiszi katasztrófát követték, az emberiség mondhatni egy teljesen más módon tudott fejlődni, mint ahogy később volt lehetséges.” Két nappal később megjegyezte: „Tizenkét korszakkal ezelőtt a nap ugyanabban a helyzetben volt, úgyhogy a lemuriai kor vége felé a miénkhez hasonló feltételek voltak.” (Ancient Myths, GA 180). Az utóbbi napon megismételte, hogy i.e. 747 volt a Görög-Latin korszak kezdete. Az erre a korszakra vonatkozó adatokat megismételte okt. 11., 13. és 18-án.

1918. okt. 19-én Rudolf Steiner ezt a jelentős kijelentést tette: „A francia forradalom mint szimptóma rendkívül érdekes. Megjeleníti – a rendszertelenül és válogatás nélkül a teljes emberre alkalmazott jelszavak formájában – azt, aminek fokozatosan ki kell alakulnia a tudati lélek korszakában, 1413-tól a 3573. évig, az ember minden szellemi erejével együtt. E korszak feladata a testvériség elérése a fizikai síkon, a szabadság elérése a lelki síkon, és az egyenlőség elérése a szellemi síkon.” (From Symptom to Reality in Modern History, GA 185, magyarul: Történelmi szimptomatológia). Okt. 25-én ismét kijelentette, hogy a tudati lélek korszaka 1413-ban kezdődött, és nov. 2-án azt mondta, hogy ez volt az Atlantisz utáni ötödik korszak kezdete.

Egy terjedelmes megbeszélésen 1920. ápr. 16-án Steiner rámutatott a jól ismert tényre, hogy a nap visszafelé halad (éves útjához képest) a csillagok előtt, kb. egy fokot 72 évenként. Végig úgy beszélt erről, mint aminek alapja a nap áthaladása a zodiákuson keresztül, de ez az első, részletes említése ennek, amit találtam. 1920. máj. 8-án a Görög-Latin korszakot i.e. 747 és AD 1413 közé helyezte.

1921. nov. 24-én a görög kort azonosította a precessziós Kossal, majd hozzátette: „A nap helyzetváltozása a zodiákus csillagképekben a különböző korszakokon keresztül tart, ami a különböző erőket jelzi, melyek leáradnak az emberre az állócsillagok világából.” (Self-Consciousness: The Spiritual Human Being, GA 79).

1923. aug. 29-én kihangsúlyozta: „A nap 2160 év alatt áthalad ez egyik zodiákus-jegyből a másikba.” (The Evolution of the World and of Humanity, GA 227).

Az első kifejezett adatot a napnak a zodiákus jegyekben való mozgásáról 1923. dec. 1-i előadásában találtam: „Őnök tudják, hogy márc. 23-án a nap belép a Halak jegyébe. Korábban már említettem önöknek, hogy a tavaszi napéjgyenlőség ma a Halak jegyében van. A nap ebben a jegyben marad ápr. 20-ig, majd átmegy a Kos jegyébe... Május elején a Kos teljes erejében működik; a hónap végén a nap már a Bikában van.” (Méhészet, kilenc előadás a méhekről, GA 348). Minden korábbi és következő megjegyzése, amit elértem, mutatja, hogy az időpontokat és a zodiákus jegyeket valószínűleg tévesen írták le, mint ahogy maga a közlés értette – a nap belépése márc. 23-án a Halakba már a tavaszi napéjgyenlőség után van.

1924. jan. 20-án visszatérünk az ismerős alapokhoz: „Most feltekinthetnek a zodiákus tavaszpontjára, ahol a nap minden tavasszal kél. Ez a pont nem állandó, hanem előrehalad. Az Egyiptomi korszakban például a Bika csillagképben volt. Majd áthaladt a Bikán és a Koson, és ma a Halak csillagképében van; és azután mindig továbbhalad...” (Anthroposophy and the Inner Life, GA 234).

Az utolsó két említést, a platonikus nagy év leírásával együtt, az 1924. szept. 17-i előadásában, és a következő, határozott közlésében találtam: „Ha a jelenlegi korszakban az égnek arra a pontjára tekintünk, ahol a nap felkél március 21-én, a nap mögött a Halak csillagképét találjuk. A nap évszázadok óta ebben a meghatározott csillagképben kel, de mindig egy másik ponton. Ha visszamegyünk néhány száz évet, azt találjuk, hogy az a pont, ahol a nap felkelt tavasszal, még ugyanabban a csillagképben volt, de ha visszamegyünk egészen AD 1200-ig, azt látjuk, hogy a nap a Kos-csillagképben kelt.” (The Evolution of the Earth and Man, GA 354).

* * *

Ezzel végződik az áttekintésem Dr. Steiner zodiákussal kapcsolatos kijelentéseiről. Világossá válhat, hogy ő a zodiákust nem kapcsolta össze a csillagok valamilyen összekötéséből származó mintákkal. A zodiákus-jegyek viszonylag egyenlő periódusokat képviselnek, melyeket a csillagok mögötti szellemi lények 12 különböző kórusának erői kormányoznak. E lények léteznek, és folytatják működésüket a Föld és a naprendszer fizikai létezésén túl is. Erőiket a nap közvetíti, mind az éves útján az évszakokon keresztül, mind pedig a tavaszpont precessziójának platonikus évében, tizenkészer 2160 év, azaz 25.920 év alatt.

A tavaszi napéjgyenlőség a korszakok nagy meghatározója, és a Steiner által gyakran ismételt adatokból kiszámíthatjuk a körülbelüli időpontokat, amikor a nap áthalad egyik jegyből a másikba az éveken keresztül. Ha elfogadjuk, hogy a tavaszi

napéjegyenlőségi pont kb. AD 1413-ban lépett a Halakba, akkor ennek minden hetvenkét évben egy fokot kellett elmozdulnia 584 év alatt (1997); ez kicsivel több, mint 8 nap márc. 21-étől. A nap éves útján ma márc. 29-én ér a Halakba. Ha ezeket az adatokat középértékeknek vesszük, használhatjuk a Steiner által közölt egyenlő zodiákus-korokat (2160-at 72-vel elosztva 30 napos precessziós mozgást kapunk) és kiszámíthatjuk a napnak az egymást követő jegyekbe való átlépését minden hónap kb. 29. napjára: Kos kezdete: márc. 29., Bika: ápr. 29., Ikrek: máj. 30., stb.

A csillagok és a nap, melyek ezeknek az adatoknak a középpontjában állnak, együttesen jelentik a zodiákus jegyeket, melyeket Dr. Steiner úgy ír le, mint amelyeket lények és erők képviselnek, s amelyek lényegi feltételeit a nap természete határozza meg, úgy, hogy „Kos-napról”, vagy „Oroszlán-napról”, stb. beszélhetünk. Az olvasók, akik megszokták a zodiákus népszerű meghatározásait, észrevehetik, hogy mindez egyaránt drámai és kifinomult különbségeket jelent. Mindazonáltal, amennyire tudtuk, csupán teszteltük a számos tény, melyeket Steiner adott a zodiákussal kapcsolatban, a saját műveiből összegyűjtve és összehasonlítva, mit is mondott ő a zodiákusról.

Az eredeti utolsó frissítése: 2008. máj. 14.

Fordította: Z. Tóth Csaba

Forrás: rsarchive.org, Related Articles Section

Függelék III.

Kiegészítések R. S. W. Bobbette cikkéhez

Z. Tóth Csaba, 2012.

Rudolf Steinernek a zodiákussal kapcsolatos látszólagos pontatlanságait valószínűleg az adja, hogy Steiner nem a valós, „sziderikus” csillagászati adatokat vette figyelembe, mert akkor arról kellett volna beszélnie, hogy a tavaszpont AD 220 körül ment át a Kos-jegyből a Halakba. Steiner korában még nem voltak ismertek a pontos adatok, de ma már a valós csillagászati adatok alapján számolhatunk. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy az egyes korszakok nem mindjárt a kezdetükkor fejtik ki hatásukat, és Steiner utalásai az „1415-ben” kezdődő Halak-korszakra úgy tűnik arra vonatkoznak, amikor a Halak-minőség mintegy a kulminációs pontjához ért, kb. a 2160 éves korszak felénél (erre már mások is utaltak, pl. Terry Boardman). Steiner ezt a kulminációs pontot tekinthette a Halak „kezdetének”. Ma, 2012-ben a Halak 5 fokán jár a precessziós tavaszpont, tehát már a Halak vége felé, és 2380 körül lépünk át a Vízöntő-korba, melynek kulminációja ismét későbbre tolódik. Mr. Bobbette felhívta a figyelmet, hogy Steiner a zodiákus alatt nem annyira a fizikai csillagképeket értette, hanem sokkal inkább a „mögöttük” rejlő szellemi lényiségeket, összetett folyamatokat, és Bobbette helyesen veti fel, hogy „Kos-napról”, „Oroszlán-napról” stb. kellene beszélnünk. Amellett, hogy teljes mértékig figyelembe kell vennünk a zodiákus és a planéták valós, sziderikus helyzetét, nem mindegy, hogy mit tekintünk zodiákusnak, és valóban inkább „Kos-folyamatról”, „Bika-folyamatról” beszélhetünk, lényegében tropikus, a földi étellel összeszövődött, egyszerre éteri és asztrális értelemben (ld. Z.T.Cs.: *„Tropikus” vagy „sziderikus” – kérdések a zodiákusról*, és: *A Jupiter és Szaturnusz planéták uralmi helyzetei és jelentőségük a magyar és a világtörténelemben*, 2012). A zodiákus kitégített, nemcsak sziderikus értelmezését megerősítik Steinernek azok a közlései is, melyeket Mr. Bobbette nem idézett, de amelyeket jónak láttam a gyűjtéséhez csatolni. Érdekes még felidézni a Biblia közléseit a csillagokról, bár ott, főként az Ószövetségben, már megfigyelhető a kozmikus világrendtől való eloldódás „modern” tendenciája, majd a Jelenések könyvében ismét megjelenik a „hajnalcsillag”, mintegy új, „megváltott” jelentőségében, utalva a jövőre (ld. 4. függ.).

Rudolf Steiner: Krisztus újramejelenése az éterikus világban

(angol kiadás: The Reappearance of Christ in the Etheric,
GA 118, és a GA 178, GA 182 kötetekből, rsarchive.org)

VIII. előadás, 1910. máj. 10.: „Van egy másik fontos jegy, amelyik lehetővé teszi az emberiség számára, hogy elkerülje egy üstökös romboló hatását; ennek a jegynek az erői erősebbek, mint az üstökösé. Ez a jegy a **Halak** tavaszi jegye, melyben századok óta tartózkodunk; Krisztus idején a tavaszpont a **Kos**-csillagképben volt. Így a nagy szellemi erőknek ebben a jegyében vagyunk, amely tovább hordoz bennünket. Ezeknek az erőknek a megértése révén kifejleszthejtük azokat a képességeket, melyeket a **Halaknak** ebben a korszakában szerezhettünk meg.”

XII. előadás, 1917. nov. 25. (ibid., GA 178-ből): „Az emberi tudomány majd megkísérli, hogy a kozmikus felé haladjon, de ezt más-más módon fogja tenni. A jó, gyógyító tudomány feladata lesz, hogy megtalálja bizonyos erőket, amelyek a két kozmikus áramlat együttműködése révén képesek lesznek felemelkedni a földről. Ez a két kozmikus áramlat a **Halaké** [reggeli folyamatok] és a **Szűzé** [esti folyamatok]. A legjelentősebb dolog lesz felfedezni annak misztériumát, hogy az, ami a Halak irányában hat a kozmoszba, mint a **Nappal elegyedő erő**, hogyan működik együtt azzal, ami a Szűz irányában hat. A jó az lesz, hogy valaki felfedezze, hogy a kozmosz két irányából a reggeli és esti erők hogyan állíthatók az emberiség szolgálatába: egyik oldalon a Halak irányából, a másik oldalon a Szűz irányából...”

„A szellemi misztériumok, amelyek a szellemiséget a kozmoszból tovaáramlani engedik – a magnetizmus kettős erői, a pozitív és negatív pólus segítségével – az **Ikrek**ből áramlanak az univerzumba; ezek a **déli erők**. Tudták már az antikvitásban, hogy ennek valami köze van a kozmoszhoz, és tudják ma is a külső tudományban, hogy a zodiákus Ikrek-jegye mögött rejlik valamiképpen a pozitív és negatív mágnesség. Egy kísérletet fognak tenni [a nyugati titkos testvériségek], hogy megbénítsák, ami a kozmoszban a dualitás megnyilatkozása révén jelentkezett, megbénítani ezt egy materialisztikus, egoisztikus módon azon erők által, melyek különösen az Ikrekből áramlanak az emberiség felé, és teljesen a 'kettős' [doppelgänger] szolgálatába állítsák. Más testvériségeknél [keleten, Indiában], melyek szintén a Golgotai Misztériumot szeretnék megkerülni, a lényeg az ember kettős természetének kihasználása. Az embernek ez a kettős természete, aki emberi mivoltában belépett az Atlantisz utáni ötödik korszakba, magában foglalja az embert, de az emberen belül az alsóbb, állati természetet is. Az ember bizonyos mértékben valóban egy kentaur; magában hordja ezt az alsóbb, állati, asztrális természetet. Embersége mintegy lovagol ezen az asztrális állatin. A kettős természet együttműködése révén az emberen belül van az erők dualizmusa is. Az erőknek ez a dualizmusa az, amit inkább a keleti, indiai áramlat egoisztikus testvériségei fognak használni, azért is, hogy félrevezessék Kelet-Európát, melynek feladata az Atlantisz utáni hatodik periódus előkészítése [Vízöntő- vagy Szláv-korszak]. Ezért ezek a **Nyilasból** [Sagittarius] eredő erőket veszik használatba. [ezeket nevezi Steiner 'éjféli folyamatoknak']

„...ismertté válik majd, hogy különböző szubsztanciákat lehet előállítani attól függően, hogy ezeket **reggeli** és **esti folyamatokkal** készítették elő, illetve **déli**, vagy **éjféli folyamatokkal**. Ismertté válik, hogy ezek a szubsztanciák teljesen másképp működnek az Isten, erény és halhatatlanság hármasságában – és az arany, egészség, élethosszabbítás hármasságában. Annak együttműködéséből, ami a **Halakból** és **Szűzből** származik, az ember nem lesz képes semmilyen káros dologra... Ezzel szemben számos kísérletet tesznek, hogy az elhunytak lelkeit mesterséges módon vezessék az emberi létezésbe. Az **Ikrek** kerülőútján az elhunyt lelkét oly módon vezetik az emberi életbe, hogy az emberi rezgések egy bizonyos módon visszaverődnek, és egy gépi, mechanikus működésen belül folytatják a rezgésüket. A kozmosz fogja mozgásba hozni a gépeket annak kerülőútján, amit előbb jeleztem.” (eredeti cím: Das Ereignis der Christus-Erscheinung in der ätherischen Welt, Sechzehn Einzelvorträge zwischen dem 25. Januar und 13. April 1910 in verschiedenen Städten, a tájékoztatóhoz ld. még Steiner műveinek katalógusát, Katalog des Gesamtwerks a neten is; v.ö. a jövőbeli gépekkel kapcsolatban a mai, még kezdetlegesebb kísérleteket, melyekben mozgássérült egyének az agyukba épített chipek segítségével az akaratukkal működésbe hoznak robotokat, melyek így kiszolgálják őket; ld. még a robotika, a nanotechnológia és a genetika ilyen irányú fejlesztéseit, és az életünket mára túlzottan átható, elektromosságot, rádióhullámokat kibocsátó eszközöket).

Ld. még R. Steiner az állatövről, ember és kozmosz kapcsolatairól: GA 93a, 102, 110, 119, 137, 151, 156, 170, 201, 208, 230, stb., rajzai Heft 37/38, v.ö. G.A. Balastèr, Der eurythmische Tierkreis, Heft 117 (GA-számok: Katalog des Gesamtwerks a neten)

Függelék IV.

Csillagok a Bibliában

Összeállította: Z. Tóth Csaba

ÓSZÖVETSÉG:

1.Móz. 1,14-17.:

14. És monda Isten: Legyenek *világító testek* az ég mennyezetén, *hogy elválasszák a nappalt az éjszakától* (héb. jom, lajlah), és legyenek *jelek, és meghatározói ünnepeknek, napoknak és esztendőknék.* (héb. l'osos ul'moadim vö-l'jamim vö-sanim, gör. semeia, kairous, emeris, eniautous)

15. És legyenek világítókul az ég mennyezetén hogy világítsanak a földre. És úgy lőn.

16. Teremté tehát Isten a *két nagy világító testet*: a nagyobbik világító testet, hogy uralkodjék nappal és a kisebbik világító testet, hogy uralkodjék éjjel; és a *csillagokat.*

17. És helyezteté Isten azokat az ég mennyezetére, hogy világítsanak a földre;

Uo. 37,9. (József álma):

Más álmot is álmodék, és elbeszélé azt az ő bátyjainak, mondván: ímé megint álmot álmodtam; ímé a *nap* és a *hold* (gör. elios, selene), és *tizenegy csillag* (gör. endeka asteres) meghajol vala én előttem.

4.Móz. 24,17.:

Csillag származik Jákóbból (gör. asteron ex iakob, képletes utalás a Messiásra)

5. Móz. 4,19.:

Se szemeidet fel ne emeld az égre, hogy meglásd a *napot, a holdat és a csillagokat*, az égnek minden seregét, hogy meg ne tántorodjál, és le ne borulj azok előtt, és ne tiszteljed azokat, amelyeket az Úr, a te Istened minden néppel közölt, az egész ég alatt.

Jób 9, 7-9.:

7. Aki szól a *napnak* és az fel nem kél, és bepecsételi a *csillagokat*. 8. Aki egymaga feszítette ki az egeket, és a tenger hullámain tapos. 9. Aki teremtette a *gönczölszekeret*, a *kaszás csillagot* és a *fiastyúkot* és a délnek titkos tárait.(héb. ksil, kijmah, chdri)

Görögül (Septuaginta, LXX, ccat.sas.upenn.edu):

7 ο λεγων τω ηλιω και ουκ ανατελλει κατα δε αστρων κατασφραγιζει 8 ο τανυσας τον ουρανον μονος και περιπατων ως επ' εδαφους επι θαλασσης 9 ο ποιων πλειαδα και εσπερον και αρκτουρον και ταμεια νοτου

Latinul (vatican.va, Nova Vulgata): 7. Qui praecipit *solis*, et non oritur, et *stellas* claudit quasi sub signaculo. 8. Qui extendit caelos solus et graditur super fluctus maris. 9. Qui facit *Arcturum* et *Oriona* et *Hyadas* et interiora austri. (gör. *Plejádok*: Fiastyúk a Bikában; *Esperon*: lat. Vesper, Hesperus, az esti Vénusz; a régiek külön névvel illették az esti és a hajnali Vénuszt, akárcsak a magyar pásztorhagyomány, ld. hajnali Vénusz: Hajnalcillag, esti Vénusz: Ökörkereső, Vadlegeltető, melyek még a nomád kor emlékét őrzik, vagy Szerelőmcillag, ill. később biblikusán Zsidócsillag; *Arcturus*, a Bootes, az Ökörhajcsár legfényesebb csillaga; a Hyadok a másik csillagalmaz a Bikában, az Orion a magyar nép nyelvén a Kaszás csillag, ld. Ipolyi, Lugossy, Wigand, Herman, Mándoki)

Uo. 38,31-33.:

31. „Összekötheted-é a *fiastyúk* (héb. kijmah, gör. pleiados, lat. nexus stellerum Pleiadum) szálait; a *kaszáscsillag* (héb. ksil, gör. orionos, lat. funiculum Arcturi) köteleit megoldhatod-é? 32. A *hajnalcsillagot* (héb. mazaros, gör. madzouroth, lat. Coronam) előhozhatod-é az ő idejében, avagy a *gönczölszekeret* forgathatod-é fiával együtt?” (héb. banejha sanchem, gör. esperon, esti Vénusz, lat. Ursam cum filiis, Nagy Medve, Göncölszeker). Gör.:

31 συννηκας δε δεσμον πλειαδος και φραγμαον ωριωνος ηνοιξας 32 η διανοιξεις
μαζουρωθ εν καιρω αυτου και εσπερον επι κομης αυτου αξεις αυτα

Ésaiás, 14,4., 12.:

4. E gúnydalt mondod Babilon királya felett, és szólsz:… 12. Miként estél alá az égről *fényes csillag*, *hajnal fia!*? (héb. hjlal ben-sachar, gör. eosphoros, másutt phosphoros, „fényhozó”, lat. lucifer, a hajnali Vénusz hellenisztikus neve, azért fényhozó, mert a nap előtt kel, v.ö. alább, Ján. Jel. 2,28., 22,16)

Uo. 47,13.:

…no álljanak elő és tartsanak meg az *égnek vizsgálói* (héb. ha-hozim b'kokavim, gör. astrologoi), akik a *csillagokat* nézik, akik megjelentik az újholdak napján, hogy mi jövend reád.

Ámos, 5,8.:

Aki a *fiastyúkot* és a *kaszáscsillagot* (héb. kijmah, ksil) teremtette; aki reggellé változtatja a homályt és a nappalt éjszakává sötétíti; aki hívja a tenger vizeit és kiönti azokat a földnek színeére: az Úr annak a neve. (a Septuagintában ezen a helyen nincsenek csillagképek)

Uo. 5,26.:

Majd vizitek hát Szikkútót, a ti királyotokat és Kijjunt, *a ti képeiteket, a ti isteneitek csillagát*, a melyet ti csináltatok magatoknak. (v.ö. Ap. Csel. 7,43.)

Dániel, 12,3.:

Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a *csillagok* örökkön örökké.

ÚJSZÖVETSÉG:**Máté, 2,2., 9.:**

2. Hol van a zsidók királya, aki megszületett? Mert *láttuk az ő csillagát napkeleten*, és azért jövénk, hogy tisztességet tegyünk néki.

9. És ímé a *csillag*, a melyet napkeleten láttak, előttük megy vala mind addig, a míg odaérvén, megállta a hely fölött, a hol a gyermek vala.

Uo. 24,29-30. (apokaliptikus jövendölés):

Mindjárt pedig ama napok nyomorúságai után a *nap* elsötétedik, és a *hold* nem fénylik, és a *csillagok* az égről lehullanak, és az egeknek erősségei megrendülnek. 30. És akkor feltetszik az ember Fiának jele az égen. És akkor sír a föld minden nemzetsége, és meglátják az embernek Fiát eljöni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel.

Lukács, 21,25.:

És lesznek jelek a *napban, holdban és csillagokban*;

Ap. Csel. 7,43.:

Sőt inkább hordozták a Molok sátorát, és *a ti isteneteknek, Remfánnak* (héb. Ramfan, gör. Rephan) *csillagát, a képeket*, melyeket csináltak, hogy azokat imádjátok. (v.ö. Ámos, 5,26)

1.Kor. 15,40-41.:

És vannak *mennyei testek és földi testek*; de más a mennyeiek *dicsősége* (héb. k'vod, gör. doxa, lat. gloria, claritas), más a földieké. 41. Más a *napnak* dicsősége és más a *holdnak* dicsősége és más a *csillagok* dicsősége; mert csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve (a művelt Pál az, aki az apostolok között ismerte az angyali rendek ősi tanát, a „hatalmasságokat, uraságokat, erőket”; ezeket az ismereteket vitte tovább tanítványa, Dionysius Areopagites, majd a 9. században Scotus Eriugena elevenítette fel; a hagyományban a 9 angyali rendet összekapcsolták a planétaszellemekkel, -szférákkal).

2.Pét. 1,19.:

...és *hajnalcsillag* (héb. kokav ha-nogah, gör. phosphoros, lat. „et lucifer oriatur in cordibus vestris”) kél fel szívetekben (itt a hajnali Vénusz görög neve szerepel)

Ján. Jel. 1,16., 20.:

Vala pedig a jobb kezében *hét csillag*;

A *hét csillag* a hét gyülekezet *angyala*....

Uo. 2,28.:

És adom annak a *hajnalcsillagot*. (héb. kokav ha-sachar, gör. astra ton proionon = korai csillag, lat. stella matutinam; a hajnali Vénusz, mely görögül már nem a régi eosphoros vagy esperon néven szerepel)

Uo. 8,10-11.:

...és leesék az égről egy *nagy csillag*, égve, mint egy fáklya... 11. A csillagnak neve pedig *üröm* (gör. Apsintos, lat. Absinthium)

Uo. 9,1.:

...egy *csillag* esett le az égről a földre, és adaték annak a mélység kútjának kulcsa.

Uo. 12,1.:

És láttaték nagy jel az égben: egy asszony, aki a napba vala felöltözve, és lábai alatt vala a hold, és az ő fejében *tizenkét csillagból* korona;

Uo. 22,16.:

Én *Jézus* küldöttem az én angyalomat, hogy ezekről bizonyosságot tegyen néktek a gyülekezetekben. *Én vagyok* Dávidnak ama gyökere és ága: *ama fényes és hajnali csillag*. (héb. kokav nogah ha-sachar, gör. aster lampros o proinos, lat. stella splendida et matutina, ld. ibid. 2,28, , Jézus a hajnalcsillag, Aki a „Lucifer”, a bukott angyal által megrontott fény eredeti áramlását helyreállítja)

A csillagokat teremtő Isten alakja, Chartres, 13. sz.

Z. TÓTH, Csaba: “Tropical” or “Sidereal” — Questions about the Zodiac

In this paper the author provides thorough background information to his article published in the previous issue of our periodical, entitled *'The Power Positions of the Planets Jupiter and Saturn and their Importance in Hungarian and World History'*.

